

Ouders en de buurt

De Jeugdmonitor Zeeland is een samenwerkingsverband van de Provincie Zeeland, de 13 Zeeuwse gemeenten en verschillende instellingen die op het gebied van jeugd werkzaam zijn.

De Jeugdmonitor Zeeland brengt de leefwereld van de Zeeuwse jeugd in kaart door gegevens te verzamelen over kinderen en jongeren van 0 tot en met 23 jaar.

De primaire doelstelling van de Jeugdmonitor is het voorzien in gegevens en informatie ter ondersteuning van (jeugd- en onderwijs)beleid van gemeenten, provincie en jeugdmonitorpartners. Hoofdverantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdmonitor Zeeland is Scoop, Zeeuws instituut voor sociale en culturele ontwikkeling. Scoop werkt in dit project nauw samen met verschillende partijen, waaronder GGD Zeeland, de Regio-politie Zeeland, RPCZ, Bureau Jeugdzorg Zeeland, SportZeeland en de regionale Meld- en Coördinatiefuncties op het gebied van voortijdig schoolverlaten. Het belangrijkste kanaal voor het bekend maken van de verzamelde informatie is de website www.jeugdmonitorzeeland.nl. Daarnaast verschijnen korte themarapporten.

Dit themarapport is er een uit de serie op basis van de 'Enquête Ouders Jonge Kinderen 2009' en heeft als onderwerp gezondheid en leefstijl. Het onderzoek betreft een herhaling van de onderzoeken in 2001 en 2005. In mei 2009 hebben 1961 ouders van jonge kinderen (kinderen van drie of vier jaar) deelgenomen aan de enquête. Dit betekent een respons van 48%.



Inleiding

Op basis van de gegevens uit het onderzoek Ouders Jonge Kinderen 2009 is een aantal themarapporten opgesteld. Dit is het zesde rapport uit deze serie en gaat over ouders en de buurt. De onderwerpen die aan bod komen zijn: beoordeling buurt, buiten spelen en contacten.

Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de gemeenten en de verschillende regio's in Zeeland. Daarnaast wordt gekeken naar trends, door de uitkomsten te vergelijken met de uitkomsten uit vergelijkbaar onderzoek in 2001 en 2005. Waar relevant is ook gekeken naar achtergronden als inkomen, opleidingsniveau en het soort woning waarin men woont. In dit rapport worden de meest interessante significante verschillen genoemd.

Beoordeling buurt

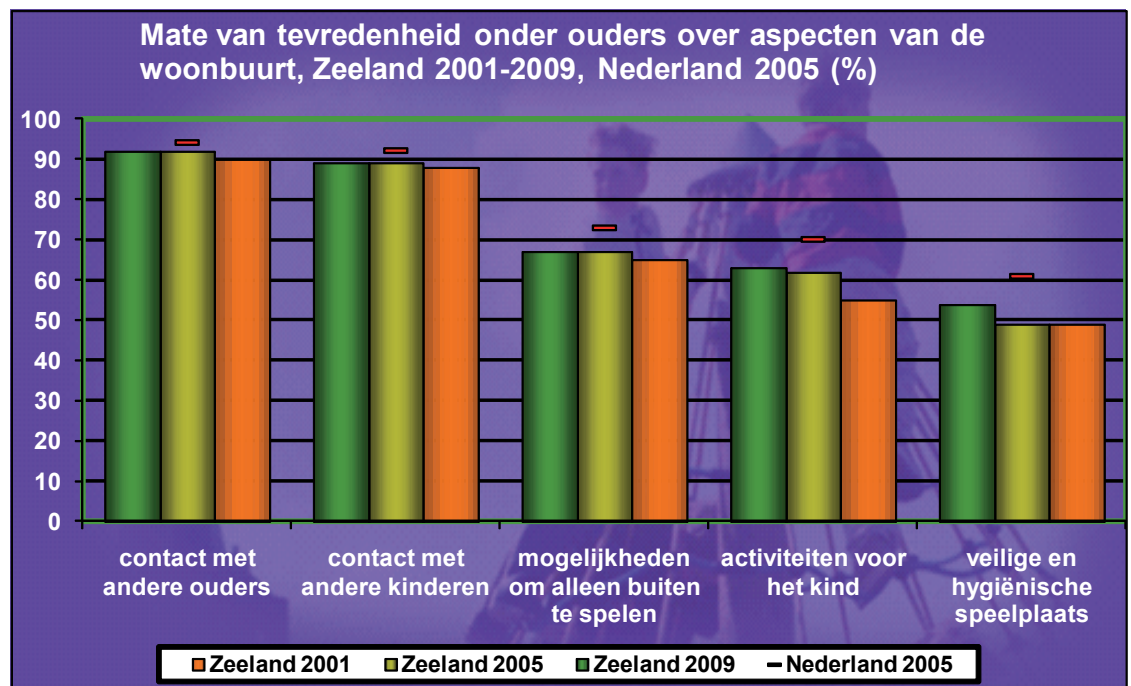
In 2010 geeft 90% van de ouders aan graag in de buurt te wonen waar men nu woont, dat is iets hoger dan in 2001 (86%). Het meest tevreden zijn ouders in Noord-Beveland en Veere: 97% van de ouders in die gemeenten geven aan graag in de eigen buurt te wonen. In Vlissingen is dit percentage het laagst (83%). Daarnaast zien we dat ouders met jonge kinderen op het platteland wat vaker aangeven tevreden te zijn over de eigen buurt dan ouders in de stad.

Voor Borsele en Noord-Beveland geldt dat ouders van jonge kinderen over het algemeen meer tevreden zijn met hun buurt dan de totale bevolking (16 jaar en ouder) van die gemeenten (Sociale Staat van Zeeland). In Kapelle en Schouwen-Duiveland zijn ouders juist minder tevreden dan de bevolking als totaal.

De tevredenheid over de eigen buurt is gerelateerd aan het gemiddelde netto gezinsinkomen per maand: met name ouders met een inkomen tussen de €1001,- en €1350,- per maand geven vaker aan niet graag in de buurt te wonen waar men nu woont. Als we kijken naar de gezinssamenstelling valt op dat ouders met 1 kind en alleenstaande moeders minder graag in de huidige buurt wonen dan gezinnen met 2 kinderen en tweeoudergezinnen. Moeders die niet werken én moeders die voltijds werken geven, in vergelijking met moeders die in deeltijd werken, minder vaak aan graag te wonen in de buurt waar ze nu wonen.

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt verder dat ouders die in een appartement wonen vaker ontevreden zijn over de eigen buurt dan ouders die in een andersoortige woning wonen zoals een rijtjeswoning of een twee-onder-een-kapwoning.

Zoals hierboven is aangegeven heeft een aantal achtergrondkenmerken als gezinsinkomen, gezinssamenstelling, gezinsgrootte, gezindte en de arbeidsparticipatie van de moeders een duidelijke relatie met de tevredenheid over de eigen buurt. Ook op de tevredenheid over de contacten en de mogelijkheden tot buitenspelen zijn de achtergrondkenmerken van invloed.



De mate van tevredenheid onder ouders over aspecten van de woonbuurt in Zeeland zijn vergeleken met de rest van Nederland. Hoewel er geen recente landelijke cijfers beschikbaar zijn, zien we in de grafiek dat de tevredenheid over de buitenspeelruimte en het buitenspelen door kinderen in Zeeland de afgelopen jaren is gestegen en daarmee dichterbij de landelijke score is komen te liggen.

Contacten

Steeds meer ouders van jonge kinderen geven aan erg tevreden te zijn over het *contact met andere ouders* in de eigen buurt (van 15% in 2001 naar 19% in 2009). Ouders die in de stad wonen, zijn vaker ontevreden over deze contacten dan ouders die op het platteland wonen. Ook geldt dat ouders met 1 kind vaker aangeven ontevreden te zijn over het contact met andere ouders, dan ouders met 2 of 3 kinderen.

Ouders die zich niet rekenen tot een kerkgenootschap, godsdienstige gemeenschap of andere levensbeschouwelijke groepering geven vaker aan ontevreden te zijn dan ouders die zich hier wel toe rekenen. Ook moeders die voltijds werken zijn vaker ontevreden over de contacten dan moeders die niet werken.

Als het gaat om *contacten van het kind met andere kinderen* in de buurt dan zijn ouders uit de stad hier vaker ontevreden over dan ouders op het platteland. Opvallend is dat met name hoogopgeleide ouders (hbo,wo) vaker ontevreden zijn (12%) over de buurt voor wat betreft het contact van hun kind met andere kinderen dan ouders met een lo, lbo/vbo of mavo-opleiding (7%). Hetzelfde geldt voor ouders met 1 kind; ook zij zijn vaker ontevreden op dit punt dan ouders van 2, 3 of meer kinderen.

de buurt

Buiten spelen

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat de tevredenheid van ouders met jonge kinderen over zowel het *contact met andere ouders* als het *contact van het kind met andere kinderen* sterk samenhangt met het woongenot in een buurt en de algehele buurttevredenheid.

Twee derde (67%) van de ouders van jonge kinderen in Zeeland zijn tevreden of erg tevreden over de mogelijkheden voor hun kind om alleen buiten te spelen. Dit percentage is ten opzichte van 2001 en 2005 niet veranderd. Als we de regio's met elkaar vergelijken, zien we dat ouders op Walcheren significant vaker aangeven ontevreden te zijn over de mogelijkheden voor het kind om alleen buiten te spelen dan ouders in de Oosterschelderegio (respectievelijk 37% en 30%). Zeeuws-Vlaanderen zit daar met 34% tussenin. Vergelijken we de stad en het platteland op dit punt dan blijkt dat ouders in de stad ontevredener zijn dan ouders op het platteland. Ook hier zien we weer dat gezinnen met 1 kind vaker zeggen ontevreden te zijn dan gezinnen met 2, 3 of meer kinderen. Ook voor ouders die zich niet tot een kerkgenootschap, godsdienstige gemeenschap of andere levensbeschouwelijke groepering rekenen zijn vaker ontevreden over de mogelijkheden voor hun kind om alleen buiten te spelen.

Hoewel de tevredenheid over de activiteiten in de buurt voor kinderen de afgelopen jaren een stijgende lijn laat zien, geeft nog steeds ruim één derde van de ouders in Zeeland aan hierover ontevreden te zijn. Met name in de gemeenten Vlissingen en Sluis is men ontevreden. In Borsele en Kapelle zijn ouders het meest tevreden. Mensen met een gemiddeld netto gezinsinkomen van €1750,- en meer zijn minder vaak ontevreden dan mensen met een lager inkomen. Gezinnen met 1 kind en alleenstaande moeders zijn vaker ontevreden over de activiteiten in de buurt dan tweeoudergezinnen en gezinnen met 2, 3 of meer kinderen. Dit geldt ook voor ouders die zich niet tot een kerkgenootschap, godsdienstige gemeenschap of andere levensbeschouwelijke groepering rekenen. Zij zijn op dit punt vaker ontevreden dan andere ouders.

De tevredenheid over de eigen buurt met betrekking tot een veilige speelplaats voor kinderen is gestegen; 11% van de ouders is hierover erg tevreden, in 2005 was dit nog 8%. Het percentage tevreden ouders is het grootst in de Oosterschelderegio. In de stad zijn meer ouders ontevreden dan op het platteland. Daarnaast zien we dat ouders met 1 of 2 kinderen significant ontevredener zijn dan ouders met 3 of meer kinderen. Ook ouders die zich niet rekenen tot een kerkgenootschap, godsdienstige gemeenschap of andere levensbeschouwelijke groepering zijn vaker ontevreden over de eigen buurt met betrekking tot een veilige speelplaats dan de overige ouders. Opvallend is dat ouders van een jongen vaker (40%) ontevreden zijn over de veiligheid van de speelplaats dan ouders van een meisje (32%). Kennelijk hebben ouders andere wensen.

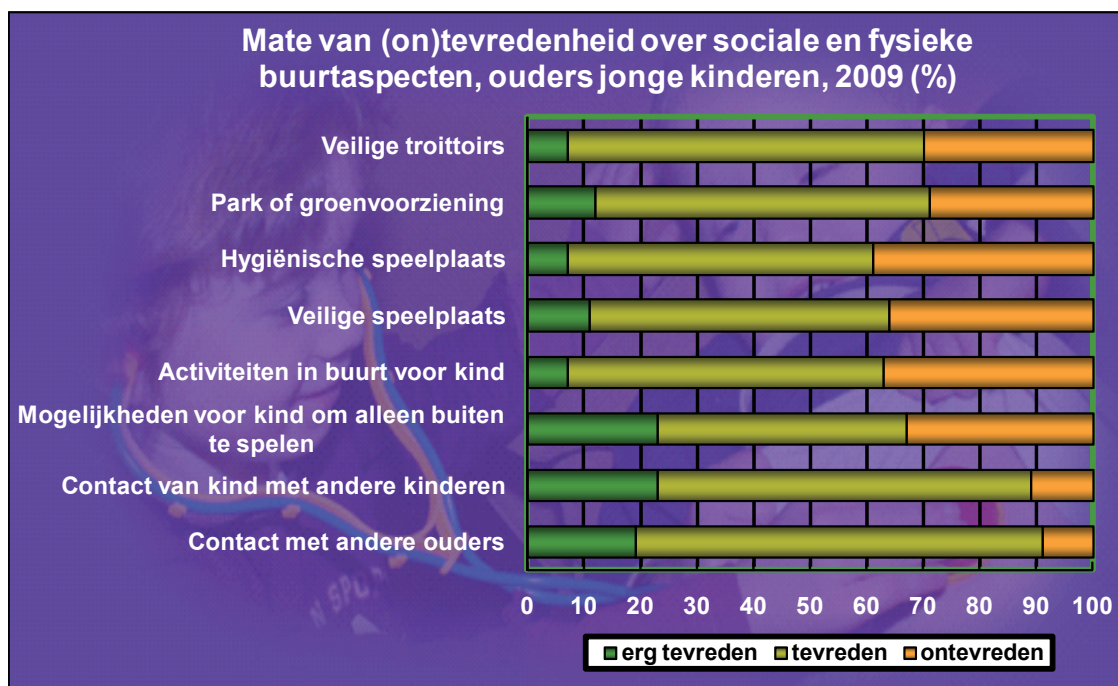
Hoewel de ontevredenheid over de eigen buurt met betrekking tot een hygiënische speelplaats sinds 2005 is gedaald, is nog steeds ongeveer 4 op de 10 ouders ontevreden. In Veere en Borsele zijn ouders het meest tevreden. Net als bij een veilige speelplaats is ook bij dit item de tevredenheid op het platteland groter dan in de stad en zijn ouders met 1 of 2 kinderen vaker ontevreden dan ouders met 3 of meer kinderen. Ook alleenstaande moeders en ouders die zich niet rekenen tot een kerkgenootschap, godsdienstige gemeenschap of andere levensbeschouwelijke groepering zijn minder tevreden dan andere ouders. Ouders van een meisje in de leeftijd van 3 of 4 jaar geven vaker aan (57%) tevreden te zijn over een hygiënische speelplaats dan ouders van een jongetje in die leeftijd (52%). Ook blijkt dat ouders van een vierjarig kind vaker ontevreden zijn dan ouders van driejarigen.

In 2009 speelden kinderen in de week voorafgaand aan het onderzoek gemiddeld 4 keer buiten op straat of op een onbewaakte speelplaats, in 2005 was dit 5 keer.

Kinderen van ouders die tevreden of erg tevreden zijn over de buurt, spelen gemiddeld vaker buiten op straat of op een onbewaakte speelplaats dan kinderen van ouders die ontevreden zijn over de buurt.

De arbeidsparticipatie van moeders blijkt van invloed te zijn op het aantal keren dat kinderen buiten spelen op straat. Significant is het verschil tussen kinderen van moeders die minder dan 12 uur per week werken en moeders die in deeltijd werken (tussen 12 en 36 uur). Kinderen van de eerste groep spelen, vaker buiten op straat dan de kinderen van de tweede groep.

Als we kijken naar het opleidingsniveau van de ouders dan zien we dat kinderen van ouders die geen opleiding hebben afgemaakt, vaker buiten op straat spelen dan kinderen van hoger opgeleide ouders (havo/vwo/mbo/hbo/wo). In gezinnen waar 3 of meer kinderen nog thuiswonen, wordt vaker buiten gespeeld op straat dan in gezinnen met 1 of 2 thuiswonende kinderen. Uit het onderzoek blijkt ook dat kinderen van ouders die zich tot een kerkgenootschap, godsdienstige gemeenschap of andere levensbeschouwelijke groepering rekenen, gemiddeld vaker hebben buiten gespeeld dan kinderen van ouders die zich hier niet toe rekenen.



Conclusies

Ouders in Zeeland wonen graag in de buurt waar ze nu wonen. Ze zijn met name tevreden over de contacten met andere ouders/kinderen en de mogelijkheden om buiten te spelen. Minder tevreden zijn ze over activiteiten in de buurt voor hun kinderen, hygiëne en een veilige speelplaats. Achtergrondkenmerken (o.a. inkomen, opleiding, arbeidsparticipatie) spelen een belangrijke rol in de mate van tevredenheid over de beoordeling van de buurt, de contacten en het buiten spelen. Maar ook tussen de verschillende onderwerpen is een duidelijk verband te zien. Zo mogen kinderen meer buiten spelen als ouders tevreden zijn met de buurt en hangt de buurttevredenheid (onder andere) samen met de mate van de contacten met andere ouders en andere kinderen.

Aanbevelingen

Buiten spelen blijft van groot belang voor de ontwikkeling van kinderen. Door buiten te spelen met andere kinderen maken kinderen zich veel sociale vaardigheden eigen, leren zij respect te hebben voor elkaar en de natuur, leren zij beter hun lichamelijke mogelijkheden en krachten in te schatten etc. Ouders en andere buurtbewoners kunnen, in samenwerking met de dorpsraad en gemeente, de signalen over de buitenspeelruimte pro-actief oppakken en er gezamenlijk voor zorgen dat kinderen in Zeeland op een goede en veilige manier buiten kunnen spelen.

Colofon

Analyse & rapportage:

Esther Spuesens, Scoop

De Jeugdmonitor Zeeland is een samenwerkingsverband van de Provincie Zeeland, de 13 Zeeuwse gemeenten en de verschillende instellingen die op het gebied van jeugd werkzaam zijn. Deze uitgave is tot stand gekomen in (mede)opdracht van de Provincie Zeeland en de Zeeuwse gemeenten.

Scoop, april 2012



Postbus 407
4330 AK Middelburg
tel 0118 68 25 00
fax 0118 63 53 11